

БИТЕУРОССЕЙ СЕЛЕКТОР КЕНГЕШ

Жангы окъуу жылга хазырлануу юсюнден барганды сёз

Тонене Россейни Правительствосуну вице-премьеры **Ольга Голодец** Битеуроссей селектор кенгеш бардырганды. Анда билим беруу система жангы окъуу жылга кыялы хазырланганына кыаралганды. Аны ишине КЪМР-ни Башчысы **Юрий Ковалев** да кыатышанды. Жыйлынуу башлай, Министрлени Кабинетини председатели орунбасары бийыл 1 сентябрьде кыяралны битеулю билим берген школларына 14,1 миллион сабий барлыгын, биринчи класда окъурукъланы саны иги да ёсгенди, 2015 жылда 1,46 миллион болгъан эсе, бийыл 1,6 миллионга жетгени белгилегенди.

Ол айтханыча, Биюнюлюкде школлары 90 проценти жангы окъуу жылга хазырдыла. Бийыл 1 сентябрьден башлап айынуу хазырлары башхаладан энци болгъан сабийлерге деп эки федерал кыярал билим беруу стандарт кийирледди. Битеу регионда да анга педагогъланы хазырларга эмда окъутууну жангы формаларына кечерге борчлудула. Бийыл ЕГЭ-ни берууну жорукъларында да турлениуле боллукъдула. Ол санда биологиядан, физикадан бла химиядан соруулага жууапладан бирин сайлау амалы кетериге белгиленеди. Орус тилден да ЕГЭ-ни жазмай, ауудан берууну амалын жарашдыруу жаны бла иш да андан ары бардырыллыкды.

Ольга Голодец, энди битеулю билим берген битеу школлага да окъурга ёксюле тургъан юйледе ёсгенде да барлыкдыла.

Ол а «Сабий юйледе юйрде юйретиу формаларына жуууклашхан жашуу болумланы кзурауу юсюнден» программаны толтурууда магъаналы атламды. Вице-премьер регионлагъа сабийлени кыркыуусулукъларына энци эс бурругъа кереклисин эсертгенди.
КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАРДА 2016 ЖЫЛНЫ 23 АВГУСТУНА БИТЕУЛЮ БИЛИМ БЕРГЕН УЧРЕЖДЕ

КЪАРАУ

Аламант солугъандыла, саулукъларын игилендиргендиле, кюч алгъандыла

КЪМР-ни саулуку сакълануу министрлини кзулугъун толтургъан Асанланы Алим эм бу бёлюмде урунганланы профсоюзларны комитетини таматасы Ольга Яськова инспекция чеклеринде Зольск эмда Бахсан районлада «Альпе зори» эмда «Атажукъуно» жай солуу лагерлени жокъларгандыла.

Биринчиси, техника бла толсуналай жалчылынгъан эм иги жай лагерге саналганды. Ол а району администрациясы тийишли эс бургъаныны, болушханыны хайырынданды. Мында солугъанла эрикмеца мадарла этилгендиле: программалары байды, иги ашатадыла, медицина жаны бла да ажымсыз кыарайдыла. Сабийле, ата –анала да, лагерини жаратханларын билдирип, экинчи жыл да бери кыайтырга сюйгенлерин айтхандыла.

Бийыл саулай да республикада саулукуга багъуу учреждениеда 10 минден артык сабий заманларын заууклуу эм хайрылы ётдоргендиле.

Энди солуу кампания башалады. Биюнюлюкде ауруу жуукъган, ашдан эмда башха затдан ууланган да болмагъанды. Медицина жаны бла кыаргъанда, сабийле токъсан төрт процентге иги солугъандыла. Ол а жангы окъуу жылда себеплик этеригине ышандырады, деп билдиреди Асан улу.

18 СЕНТЯБРЬ 2016
ЦИК.РФ
Мен КЕЛИР ЗАМАНЫ САЙЛАЙМА!
АЙЫРЫУЛА 2016

Субботник
Кёллери кётюрюлюп чыкъларгандыла
Чегем муниципал районда Республиканы кюне хазырлануу тири барады. Озгъан солуу кюнде шакарда бла элдеде субботник бардырылганды. Анга жер-жерли власть органдары, организациаланы бла учреждениеланы келечилери эмда башхала кыатышандыла-битеу да юч жоуден аслам адам. Жыйырма энци техника ишлегенди.
Учрежденияланы тегереклери тап халга келтирилгендиле. «Кавказ» Р-217 федерал машина жолну жанлары кир-кипикден бла эски бутакладан тазалангандыла, терекле, буруула, бордорла боилгъандыла, къаудан чалынганды. Нальчикден чыкълан жерде солуу парк эм Чегем оууну боуну да тазалангандыла. Битеу да 40 тонна багуу кетеригенди.
Чегем муниципал районну пресс-службасындан билдиргенлерине кёре, санитар болумун игилендируу жаны бла ишле мындан арысында да бардырыллыкдыла.
Бизни корр.

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАДА ХАР АДАМГА ЭМДА СОЦИАЛ-ДЕМОГРАФИЯ КЪАУМУЛАГА 2016 ЖЫЛДА ЭКИНЧИ КВАРТАЛДА ЖАШУУ ЭТЕРГЕ ЖЕТИРК АХЧАНЫ БЕК АЗ ЁЛЧЕМИН ТОХТАШДЫРЫУУ ЮСЮНДЕН

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ БЕГИМИ

2016 жыл 15 август Нальчик ш. №148-ПП

«КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАДА ЖАШУУ ЭТЕРГЕ ЖЕТИРК АХЧАНЫ БЕК АЗ ЁЛЧЕМИН ЮСЮНДЕН» КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ 2005 ЖЫЛДА 18 МАЙДА ЧЫГЪАРЫЛГАН 30-РЗ НОМЕРЛИ ЗАКОНУНУ 4-ЧЮ СТАТЬЯСЫНЫ 1-ЧИ КЕСЕГИНЕ ТИЙИШЛИКДЕ КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПРАВИТЕЛЬСТВО БЕГИМ ЭТДИ:

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ УРУУНУ,
КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ПРЕДСЕДАТЕЛИ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНДА САНИТАР-ДЕМОГРАФИЯ КЪАЖУУ ВЕДОМСТВОЛА АРАЛЫ КОМИССИЯНЫ КЪАУМУНА ТУРЛЕНИУЛЕ КИЙИРИУЮ ЮСЮНДЕН

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ БЕГИМИ

2016 жыл 15 август Нальчик ш. №148-ПП

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ БЕГИМ ЭТДИ:

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНДА САНИТАР-ДЕМОГРАФИЯ КЪАЖУУ ВЕДОМСТВОЛА АРАЛЫ КОМИССИЯНЫ КЪАУМУНА ТУРЛЕНИУЛЕ КИЙИРИУЮ ЮСЮНДЕН

а) комиссияны кыауумна бу адамлары кыошарга:

- Мусукъланы А.Т.** - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председатели (комиссияны председатели)
- Аришева Ж.К.** - Чегем муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысыны орунбасары
- Афшохъаланы Р.Д.** - Элбрус муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысыны орунбасары
- Баргунов З.И.** - Лескен муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысыны социал жуумушла жаны бла орунбасары (ырызлыгына кёре)
- Докшоков И.И.** - Зольск муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысыны орунбасары (ырызлыгына кёре)
- Къалабекъланы А.М.** - Къабарты-Малкъар Республиканы финанса министрлини орунбасары
- Канаметов Р.Ю.** - Бахсан муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысыны орунбасары (ырызлыгына кёре)

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ПРЕДСЕДАТЕЛИ

Къаурумуш

Эски мекам жашлангырыкъды

Къабарты-Малкъарны халкъ художестволу чыгармачылык арасында жайгыртуу ишле бардырыладыла. Къабарты орамда орналгъан мекам XIX ёмюрно ахырында салынганды. Бусагъатда ол Нальчикни эм эски юйлеринден бирине саналады.

Отуу башла жарылгандыла, къабаргъалары да, къалени болгъанлыкыга, кючленери керекдиле. Юйню башы да иги тозураган эди.

Аны жангыртып бошгъанбыз. Бусагъатда мектепни тышкыбыргъалары сюртлюе турладыла. Аны тамамлагъанлай, ичинде ремонт кыюлгъа алнырыкъды. Бар жуумуш да ишин билген бригада эбине жетдирип бардырады, – дейди араны директору Аслан Урусов.

Жангы проектке кёре, арада мастаркыяла, кёрмоч, аны оюнчю келер заманда тюкелерибизни Элбрусда, Чирик кёледе, Чегем чучурулада эм Долинскда да ачаргъа соудиле.

КЪМКУ-ну декоратив-прикладной искусство кафедрасын жыл сайын 25-30 адам бошайды. Аны себелли биюнюлюкде жангы ара бек керекди. «КЪМР-ни Жер эм ырыскы бла байламлы халаны министрствосу бизге «Победа» кинотеатрны алыуу квадрат метр жерин, бергенди. Жангыртылгъандан сора республиканы чыгармачылык юйю саулай да Шимал Кавказда эм улупадан бири боллукъду.

КУРДАНЛАНЫ Сюлемен.

Сыйлау

Юлгюлю юйорле - дайым кёз туурда

Нальчикни мэриясы эм иги юйорле сауугъа хазырлаганды. Бу проект бла биринге да ашылганды, тууган жерлерин багъалгъандан юлю алсапа сюебиз,- дегенди шахар администрацияны Культура управлениисыны башчысы Мадина Товкуева.

Республиканы Башчысыны «Жылы юйор» деген сауугъа уа жамауатыны ырызлыгыны сыйлы белгиси болургу керекди. Ол а юч неда андан кеп сабий ёсдоргенле, шахарда беш жылдан артык хашагыналыга эмда

Нальчикни жамауат-социал жашоуна тири кыатышанга берилдикди.

Комиссияны оюнуна кёре, бир кыауумла «Жылы юйор», «Нальчикни юйор төрелери», «Нальчик этхемленген юйор», «Бирге насылдылар», «Жангы кыурагъан жаш юйор», «Юйор илхам береди» деген номинацияда белгилендикдиле.

Аланы уа Шахарны кюнюно байрамдыда кыууан халда саугалорыкъдыла.

ТЕМУКУЛАНЫ Амина.

Политика партиялары регион бөлүмдөрүнө айыруу фондларына тошгон ахчаны эмда ол неге кыоратылганыны юсюнден шартланы юслеринден
Кыабарты-Малкыяр Республиканы Айыруу комиссиясыны

БЕГИМИ

2016 жыл 17 август Нальчик ш. 150/12-5

Россей Федерацияны Федерал Жыйлынууну Кырал Думасына депутала айырууну юсюнден» 2014 жылда 22 февралда чыгарылган 20-ФЗ номерли Федерал законун 74-чо статьясыны 9-чу кесегине тийишлиликке «Кыабарты-Малкыяр Республика –Кыабарты-Малкыярны бир мандаты айыруу округу» деген 14-чо номерли бир мандаты айыруу округу Округ айыруу комиссиясы бегим этеди:

1.Политика партиялары регион бөлүмдөрүнө айыруу фондларына тошгон ахчаны эмда ол неге кыоратылганыны юсюнден шартланы юслеринден

фондларына тошгон ахчаны эмда ол неге кыоратылганыны юсюнден шартланы асламлы информации органтага басмалар ючюн жибериге эмда Кыабарты-Малкыяр Республиканы Айыруу комиссиясыны Интернет-сайтына салырга.
2.Бу бегим кыалай толтурулганына контроль эту Кыабарты-Малкыяр Республиканы Айыруу комиссиясыны председатели орунбасары С.В.Евтушенкону боюнча салырга.

**В.М.ГЕШЕВ
ЖАППУЛАНЫ М.Х**

*Кыошакъ
Кыабарты-Малкыяр Республиканы Айыруу комиссиясыны
2016 жылда 17 августта чыгарылган 150/12-5-чи
номерли бегими бла кыабыл кыоралганды*

Политика партиялары регион бөлүмдөрүнө айыруу фондларына тошгон ахчаны эмда ол неге кыоратылганыны юсюнден шартла (Сбербанк ПАО-ну филиалларындан алынгандыла)

№ п/п	Политика партиялары регион бөлүмдөрүнө аттары	Тюшгон ахча					Кыоратылганы					Кыайтарылганы		
		Битеуде	ол санда			Минг сомла бла	Минг сомла адал-ланы саны	Битеуде	Ол санда 100 минг сомдан артык кыоратылган финанс операциясы				Минг сомла бла	кыайтарууну сылтауу
			организацияла алайла берген 50 минг сомдан артык ахча	Адалма алайла берген 20 минг сомдан артык ахча	Минг сомла бла				адал-ланы саны	Операцияны кезиуу	минг сомла бла	неге тегленгени		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
1.	«РОССЕЙ ФЕДЕРАЦИЯНЫ КОМУНИСТИ ПАРТИЯ -СЫ» политика партияны Кыабарты-Малкыяр республикалы бөлүмю	1 000	-	-	-	-	0,96	-	-	-	-	-		
	«ЕДИНАЯ РОССИЯ» бигеуроссей политика партияны Кыабарты-Малкыяр регион бөлүмю	12 925	100	«Велес-Агро» ООО	50	1	-	-	-	-	-	-		
			100	«Риал» ООО										
			100	«Элеватор» ООО										
	«Единая Россия» бигеуроссей политика партияны Кыабарты-Малкыяр регион бөлүмюден битеуде	12 925	300	-	50	1	-	-	-	-	-	-		
	Барысы да	13 925	-	-	50	1	0,96							

Кандидатланы айыруу фондларына тошгон ахчаны эмда ол неге кыоратылганыны юсюнден шартланы юслеринден
Кыабарты-Малкыяр Республиканы Айыруу комиссиясыны

БЕГИМИ

2016 жыл 17 август Нальчик ш. №150/13-5

«Россей Федерацияны Федерал Жыйлынууну Кырал Думасына депутатла айырууну юсюнден» 2014 жылда 22 февралда чыгарылган 20-ФЗ номерли Федерал законун 74-чо статьясыны 9-чу кесегине тийишлиликке «Кыабарты-Малкыяр Республика –Кыабарты-Малкыярны бир мандаты айыруу округу» деген 14-чо номерли бир мандаты айыруу округу Округ айыруу комиссиясы бегим этеди:

1.Кандидатланы айыруу фондларына тошгон ахчаны эмда ол неге кыоратылганыны юсюнден шартланы асламлы информация органтага басмалар ючюн жибериге эмда Кыабарты-Малкыяр Республиканы Айыруу комиссиясыны Интернет-сайтына салырга.
2.Бу бегим кыалай толтурулганына контроль эту Кыабарты-Малкыяр Республиканы Айыруу комиссиясыны председатели орунбасары С.В.Евтушенкону боюнча салырга.

**В.М.ГЕШЕВ
ЖАППУЛАНЫ М.Х**

*Кыошакъ
Кыабарты-Малкыяр Республиканы Айыруу комиссиясыны
2016 жылда 17 августта чыгарылган 150/13-5-чи номерли
бегими бла кыабыл кыоралганды*

Айыруу комиссияны председатели
Айыруу комиссияны секретары

Кандидатланы айыруу фондларына тошгон ахчаны эмда ол неге кыоратылганыны юсюнден шартла (Сбербанк ПАО-ну филиалларындан алынгандыла)

№ п/п	Кандидатны тукуму, аты, атасыны аты	Тюшгон ахча					Кыоратылганы					Кыайтарылганы		
		Битеуде	ол санда			Минг сомла бла	Минг сомла адал-ланы саны	Битеуде	Ол санда 100 минг сомдан артык кыоратылган финанс операциясы				Минг сомла бла	кыайтарууну сылтауу
			организацияла алайла берген 50 минг сомдан артык ахча	Адалма алайла берген 20 минг сомдан артык ахча	Минг сомла бла				адал-ланы саны	Операцияны кезиуу	минг сомла бла	неге тегленгени		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
1.	Гятов Арсен Хачимович	2,6	-	-	-	-	2,5	-	-	-	-	-		
2.	Жанков Аслан Каральбиевич	20	-	-	-	-	6,5	-	-	-	-	-		
	Жилов Хасан Русланович	50,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Османланы Кемалны жашы Родион	5,0	-	-	-	-	4,6	-	-	-	-	-		
3.	Паштов Борис Султанович	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Барысы да	377,7	-	-	-	-	13,6	-	-	-	-	-		

ВЛАСТЬ

Политикле партияларын терк-терк нек алышындырадыла?

Медведь «Медведьден» кеткенди

Кеп болмай Брянск областынын депутаты, Брянскны алгынын вице-мэри Иван Медведь «Единая Россиядан» «Родинага» кеткенди. «Бу партия бла мен кепте кыаллыктык, эштда өмөрден ахырга окуяна», - дегенди ол арасысыз. Алай анга ийнергя болукчумуду? Александр Рудкойно эсибизге тошоройкичи. РФ-ни алгынын вице-президенти бир кезиуде Компартияга киргенди, арта «Свободная Россия» Халк партияга, ызы бла «Держава» кымындаууга кеткенди, 2015 жылда уа Россияни бириккен аграр-промышленность партиясыны башчы болгонды.
«Ол келгени бла бу партия жангыда куч алмай кыаллык тойлоду эмда бара-барган заманда аны хайырындан Кырал Думага айырылуга да кыагышыр, деп кучуанч тыпырды болуп билдире эди партияны сайы, башчыны: «Бирликтеди бизни кочубуз», - дегенин кыатал. Быыл июльда уа жойкосхан Руцкой айырылуга барганы белгиле болгонды. Алай аграр-промышленность партияны санды угай, «Патриоты России» бла - тизмеде ючюнчо болуп.

Токъсанчы жылдан бери Белгий башка политик Владимир Семенов уа «Патриоты России» партиядан (аны санды ол 2007 жылда Кырал Думага депутатка кертюлгөндө, өтөлмөгөндө аныс) «Яблокога» өткенди. Аны бирден бирге кечон айланганы сейрге кыалдырады: КПРО «Духовное наследие», «Единая Россия»... Аны кыатында уа Совет Союзу биринчи ачык миллионер Артем Тарасов ниетте кертчилеги бла юлго алырга окунады. Ол жалаанда бир партияны алышанды «Яблокодан» «Кедрге» кеткенди.

Сатхылчылык тойнолмоду?

«Мен партиялары алышанма, алай аланы бир заманда сатматканма, - деп атылаткы кесини сапта тохтамаган балтача этип айланганын Кырал Думаны депутаты Александр Федулов. Ол «алыш-бөлуш» этгенлени араларында «Единство», «Отечество-Вся Россия (ОБР)», «Яблоко» эмда «За трудовую собственность» деген белгиле партия да бардыла. Бюгонлюкде Юстиция министрствону сайтында жойкосхан Федулов алыкка Россияни миллет кыортуусулугу деген партияны председателича жазыла-

ды. «Алыкка» деп нех айтама? Кеп болмай ол партияны атын «Сильная Россия» дегенге тюрлендиргери оңу этилгенди, анга жангы адам - Оксана Дмитриева - кыошулганын да айтадыла.

Оксана Генриховна да кепно кертюлгөн политикди. Кырал Думаны битеу кыагырыларында да депутанды. «Яблокода», «Отечество-Вся Россияда» да болду, 2007 жылда уа кыадарын «Справедливая Россия» бла байлаган эди. Алай андан да айырылды. С.Миронов бла келишпай, политик «келде кесин алаана жюзюп» бир аучк заманын турду.

2015 жылда уа кыанат тиюбене бир жолга эки биригуню жийды - Россияни миллет кыорктуусулугуну партиясын бла Профсоюзналаны партиясын. Алай кезилуө айырылуга Дмитриева Борис Титовун Партия Россия - биригуню байрагы бла бардыла.

Белгий актёр Александр Михайлов да 2007 жылда Думада шиктик ючюн эсерленин кыаумунда кюрошгөндө. «Коммунистеден жыйырма жыл мыйнадан алгя айырылганма, арта уа не демократияга, не онгичууга жюргөтүп тартамгызды» «Справедливая Россия» партияны ниеттери уа манга жуукчудыла», - деген эди ол заманда артист журналистеле. Болсада аны андан да кело чыккыанга ушайды: бейлынын политика кезимеде жойкосхан Михайловну тукуму «Родинаны» тизмесин жасамды.

Аны маданият жангы бла коллегасы, жаш жазычу Сергей Шаргунову да эсерледен кело чыккыанды. Алай ол ападан «Родинага» (бир кезиуде анда да болгонды) угай, КПРО-ге кеткенди. Алай «Справедливая Россия» жангы эки юйлөрине сайлаганада да бардыла. Сөз ючюн, шендо аны тизмесине Кырал Думаны ЛДПР-ден депутатлары Ирина Чиркова бла Игорь Анаших, единоросс Александр Ремезков, коммунист Сергей Собоко өткендиле.

КПРО да бир неча «кыахынчылык» кыагыры кыагыс кыахынды - «Единая Россиядан» Ризван Курбановну бла Антон Романовну, ЛДПР-ден эдиостид Дмитрий Носовну, Владимир Жириновскийни партиясында кетпелени уа артыкда кеп болганын эслегенди журналистеле. Айыруланы алында андан Кырал Думаны депутатлары Роман Худиков, Маргарита Свердловна бла Максим Шингаркин да чыгып кеткендиле. Ала келерине «Родинада» ышык тапхандыла.

ЛДПР-ни башчылары алайланы мандатарын сыйыргыра керекди деп тохтагандыла. Эштда, «сатыкчыл» аланы бек чамландыргандыла.

Бир-бир политикле жангы айыруулары алында партилаларын бир терк алышындырадыла, тоздати тукуучу шекталганы кибиз. Аны сытауу неди - максалдыктыкты эмда бир торлю идеологияга табынмауу? Огъесе чабак тюрениркини, чынты политик а - властык кысхарак жолу излейди дегенча, жалаанда кесини сатышын этиуюму?

Кечуюно сылтаулары

«Запада да бир партиядан жангы Анда ол айыкча саналайды, деп атылаткыды политик, Политика технологияны арасыны вице-президенти Алексей Макаркин. Сөз ючюн, британ премьер У Черчилль алга консерватюр, арта либерал болгонды, акырында уа жангыдан консерватюрланы санага кыошулганды. 2000 жылда АБШ-ны вице-президенти кандидат Дж.Либерман демократ эди, андан сора бир заманда да кыошулмай турганды, 2008 жылда уа республикалы кандидат Дж.Маккейн жаны болгонды.

«Адам кез карамын, ниетин да тюрлендиргери боллукчу. Алай Россияде хал башка торлоду. Бизде партияны биринден башхасына кечую айыруланы алында куч алып башлайды. Биреу бир партияда уа республикалы кандидат Дж.Маккейн башхасына өтөп кыалды, анда насыбым тутар эсе уа деп.

Не уа Рудкойно бла Дмитриеваны алып кыарайкы. Ала башчылык этген партиядан бери да кирмедди Кырал Думага айырылуга айыруулары кыол салырга керек болмай кыатышырык 14 партияны тизмесине. Кыол салдырга уа улпу кыоранчла керек болган эмда ышангысыз шиди. Аны сепелли Рудкойно бла Дмитриева кыол сепелли керек болмаган партияны тизмелерине тошгери этингендиле. Партияларын алгя чыгарырга уа уагырындан эсе, кесин дегенини акти эрини бирге жетмейди, дегени ниет хорлаганды.

Кертиди, кез карамаларын арталында тюрлендиргери кыойган политикле аз туюбиле. Бирден бирге кечую асламдан бир идеология лагерини ичинде болады.

Виталий ЦЕПЛЕВ.
«Аргументы и факты».

Ата-анага

Сизни сабийигиз школгга барады..

Школ сайланганды, документле берилгенди, портфель бла форма да алынгандыла. Медицина справканы бир неча-чы жыйыла, тюбене садикге жюргөгөн сабий тамга школгга барып башларыкты. Жайны ахыр юкюлери - жангы жашауга хазырлануу тап заманды. Аны кыалай этгерге тийишлисин юсюнден а бизге психолог Евгения Курилова халпар айтышанды.

Жер тангырга юйретуу

Биринчи сентябрде дери сабийигиз бла школда болмай кыалмагызы. Жолну кертюзгүт, эсиңде кыалырга юйреткичи. Сора школда эм алгя раздвалкадан башлап, неми кыалай этергини анылаткысыз. Дагында спортзалны, ашханын, бирин жерлени да кыайда болгандарын кертюзгүтөгө.

Садикде, сөз ючюн, сабийле юйретуучу бла бара эселе башка отулуга, школда анга кеп затны кесиниле этгерге тошорикди. Аны сепелли бир да болмаса да, ажашып кыалмагыга юйретгиз. Тилеген халда, бир гитче жумушун айтып, сабий эсин аны кыалай тындырырга кереклисине бурурча этигиз: «Барчы, бу келекчигинги ючюнчо тапкада бирлерингиз бла бирге сал». «Алманы ал да, аш юйде исси суу бла жуууп, кыургаксытып, аманга келтир». Тилегиңизни сабий кыалай тындырганына кыараганай турмагызы, жалаанда аны ахыры не боллугуна кыагырыгызы. Ол кесин кыалай жюргөткени аны бурчу, жууялыгы болганын аныламагыга, юйрнемеге кыоюгуз.

Кесин жюртоюно жорукуллары

Окуучу школда не этгерге тийишлисин юсюнден да сөлешири эстагыга атын, атасыны атын айтыргыга, «сиз» деп хурметлерге. Дертледе хар бири кесини жеринде олтуруп, педагогу айтханына тынгалыды, аны айтханы толтурады. Сорууга жууап берир ючюн кыо-

«Барырга соймөймө»

Сабий ахырыс бла да мектепке барырга унамай тохтаган кезиле, аз болсада да, туюбене а этедиле. Бирлери не ёсюм, не акыл жангы бла хазыр туююлдуле. Башхалары жууукларындан школ аман болганыны юсюнден эшите-эшите тургандыла. Сора не этгерге керекди да?

Школ - ол жашуучу бек магна-налы кесегини. Сабий анда улпу болады. Хар адам да жюройду неда жюргөгөн анга кесини замандыда. Сен да барлыксы арты-дег ийандырып, кыаты айтырга тийишилиди. Кичикчи андан сора башка аман болмаганын аныла-насы (аны ал ол ата-анасына азындан билликиди), анга андан эсе ол болумуга боюн салган тынч окуяна кертюноп кыаллыкты.

Алайды да, кыатарак болугуз. Жууукларыгызыга неда танышларныгызыга аны бла бирге тубесогиз да, сабий кесини школгга барырга кереклисин дагыда бир керэ эшитирча аны юсюнде бир зат саягынгызы. Нек дегенде ушак нөгериңиз да аны келлендирмей кыорык туююлду.

Жангы даража жууялыгык бла бирге кичууну кезуиленин бошонда кыабиле болуучуна сепеллик этергини да чертигиз. Сөз ючюн: «Энди уллукчк болганыса, аны сепелли биз сени бла хар айдан киногга да бара турлукбуз».

Сиз жашаган тиреде окургыга бек суюген школчу бар эсе, алагы кыонакчыга да барыгызы. Аны бла ушак эте туруп, сабийигиз мектепни, устааланы, бешими юслеринден сейр халпарла элитирине эс буругуз.

Оксана КАЛИНИНА.
«Комсомольская правда» газет.

ЖАЙ КАНИКУЛЛА
Къайгырыурук, къууатлык, заууклык

«Къабмалкутурист» анык акционер обшествону «Кавказ» санаторий Аксу-Сууду тёртюнчо посёлкасында, элчи къыйында кыалын агъаны ичинде орналашды. Тегерети ару ишленин тевир чадилше бла белгиллиди. Ким сюисе да ёноп калаалык тойлоддо бери.

Гелаяланы Оатимат.

Арбазга киргенинлей окъуна сабийлени жарык ауазлары аштиледи. Жашчыкыла къында бир бирлери бла тутушдыла. Къычыкыла уа асаралда торсонлю мелле бла суратла ишледи. Аланы катарына жуукълашып къарайма. Ала, Ингушетиядан келгенлери айты, республиканы байрагын, белгисин да суратла сала тургандарын кёргоштеди. Улуу футбол майданы Дагъыстанда келген жашла тренерлери бла жараула бардырдыла.

Арбазга киргенинлей окъуна сабийлени жарык ауазлары аштиледи. Жашчыкыла къында бир бирлери бла тутушдыла. Къычыкыла уа асаралда торсонлю мелле бла суратла ишледи. Аланы катарына жуукълашып къарайма. Ала, Ингушетиядан келгенлери айты, республиканы байрагын, белгисин да суратла сала тургандарын кёргоштеди. Улуу футбол майданы Дагъыстанда келген жашла тренерлери бла жараула бардырдыла.

Санаторийге бир неча жыл-ны ичинде кеп регионладан къыйын жашу болумга тошген, улуу юйорледен эмда ёкрос сабийле турган интерпалдан жашчыкыла бла къычыкыла келеди. Юч жай аны ичинде мында юч смел болады. Хар биринде бек аздан 400-ге жуукъ бала турды. Аланы жыл санлары жетиден онбешге дериди.

Столладан бирини къытана ступелди, ашларны татыуун сорабы. Бары да ырадыды. «Азыгъыбыз татыуулду. Аны ишлени тынгылы билген устала хазырлайдыла. Къайгырмазаланы Жанна, Махияланы Марина, Чабадраланы Халимат, Таччаланы дарманла жетер чаклы бардыла. Врач тийишли кёре, массаж, торлю-торлю дарман суула бла ваннала, физиотерапия процеду-рала да аштиледи.

Элде чырак, суу болмаса да, мында ол затла жетишли къыйнамайдыла. Сабийле санаторий улуу жеринде ишленген беш, юч, эки эмда бир къалты мекимлада тёртошер, ючюшер турдыла. Корпусланы хар бирини да къол-бет жууган жерлери, башха кереклери да бардыла.

Къайгырмазаланы Жанна.

«Къад болган шахарчыкъды, адамны страховой стажна кёре тегертеди (башха айтханда, ол кеси болганын биле, аллай бир алыпкыди). Андан къалган кюнде иш хакыгъыны 50 проценти берилликди.

Быйыл солгунганына араларында экинчи, ючюнчю кере келгенде да бардыла. Ала мын-

«Азыгъыбыз татыуулду. Аны ишлени тынгылы билген устала хазырлайдыла. Къайгырмазаланы Жанна, Махияланы Марина, Чабадраланы Халимат, Таччаланы дарманла жетер чаклы бардыла. Врач тийишли кёре, массаж, торлю-торлю дарман суула бла ваннала, физиотерапия процеду-рала да аштиледи.

«Юч аны ичинде бизде эки мингге жуукъ сабий солуду. Аланы биргелерине юйретуочилери да бардыла. Бизни коллектив а асламысында инструкторладан къуралганды, ала бери келген балчыкыла заманларын заууклу ётордорча, сауукларында да кючлерча мадарла этеди. - дейди тамата юйретуочю Топтеланы Лейла. - Кюн сайын торлю-торлю спорт, культураасламы ишле, оюнда да бардырдыла. Хорлагъанла сайлы аты берип келгенди.

ла, сабийлени тутган конлери да белгилениди. Аланы битеу лагер бирге алгъышлайды. Солгунганы тышына чыгыарып, республиканы аймак жерлерин тёртошу да ашы тегере айланганды. «Сабийле башха жерледен келгенлери себепли бизни табиғатыбызга къарага, жаяу айланрогъа, кёрюрге, бирлере да бек сюедила» - дейди Лейла.

Аланы эслеринде кеп зат къалыр ючюн а лагерны кесинде торлю-торлю ингрле къураладыла. «Кавказ бизни барыбызды да юйбюздю» -аладан бирди. Аны кезиюнде кеп миллетине келечилери бир бирлени культуралары, адет-терелери бла шагърейленге оитбадыла.

«Бизге Малъар драма театры артистлери келип, жомакъладан сахна оюн кёргоштедиле. Аланы да мында турганыла бек жаратандыла. - дейди Лейла. - «Сабийликке санаторийде турган конлерины юсюнде суюпоп айтдыла. «Биз мында кеп затла юйренгендик, къарачыгъыз, къаллай сурат этиме» - деп бири. «Мен а ошпу тутушу торлюсюне толюргене, юйюме барам да, аны бла юрешириме» - деп экинчиси.

«Мында ишленген юйретуочю бары да бизни бла ойнадыла, санаторийни директору да хар заманда бизге къайгырыурук, къаллай турганыбызны, жаратханыбызды бла къалгъаныбызны сорады. Лейла уа бизни кеп жерлеге элтип, сейирлик халарла да айтды. Паркыгызга да эттеди, ол бир ариуду. Биз анда аттракционлада да уханбъыз» - деп, бир бирлерине ал бермей махтанандыла.

СИЗНИ ЭРКНИКЛИКЕРГИЗ
Ауругъан балагъа къарагъаныгъыз ючюн больничныйле къалай теленедиле?

Мени юч сабийим барды, ала терк-терк аурууудула. Бусъагъа саууыз сабийге къарагъаныгъ ючюн больничныйле къалай теленеринде айтсаякъ эди. Бу жаны бла чекле бардырдыла.

Мариам, Нальчик. ш. РФ-ни Социал старование фондуи экспертлери юйретеди. - Сабийге амбулатор болумлада (юйде) багъа эсигиз, ахна биринчи он кюн ючюн теленеди. Аны ёлмеги балагъа къарагъан

адамны страховой стажна кёре тегертеди (башха айтханда, ол кеси болганын биле, аллай бир алыпкыди). Андан къалган кюнде иш хакыгъыны 50 проценти берилликди. Сауузын болныцагъа жатырдыган эселе, пособию битеу юнле ючюн толуууучу теленеди, аны къарагъан аданы орта иш хакыгъа кёре тегертеди. Аны бла бирге сабийни жыл санама эмнеден ауругъанна да эс бурулды.

«Къад болган шахарчыкъды, адамны страховой стажна кёре тегертеди (башха айтханда, ол кеси болганын биле, аллай бир алыпкыди). Андан къалган кюнде иш хакыгъыны 50 проценти берилликди. Сауузын болныцагъа жатырдыган эселе, пособию битеу юнле ючюн толуууучу теленеди, аны къарагъан аданы орта иш хакыгъа кёре тегертеди. Аны бла бирге сабийни жыл санама эмнеден ауругъанна да эс бурулды.

«Алай бла балчыкыгъа жети жылы толмаган эсе, пособию ол

адамны страховой стажна кёре тегертеди (башха айтханда, ол кеси болганын биле, аллай бир алыпкыди). Андан къалган кюнде иш хакыгъыны 50 проценти берилликди. Сауузын болныцагъа жатырдыган эселе, пособию битеу юнле ючюн толуууучу теленеди, аны къарагъан аданы орта иш хакыгъа кёре тегертеди. Аны бла бирге сабийни жыл санама эмнеден ауругъанна да эс бурулды.

«Алай бла балчыкыгъа жети жылы толмаган эсе, пособию ол

«Алай бла балчыкыгъа жети жылы толмаган эсе, пособию ол

Оператив штаб
Айырыулану кезиюнде сагълыкъны тас этмегиз

РФ-ни Федерал Жыйынтууну Къырал Думасны депутатлары айырыгъуа хазырлануу кезиюнде эмда 18 сентябрьде къол кёртюрюю ююнде Оператив штаб республикада жашагъанына терроризмге къажо журукъланы саклыргъа чакырыды.

«Сакъ болугъуз, халкъ аслам жыйлап жерледе, транспортда эсликин тас этмегиз. КъМР-де Оператив штаб терроризмден эм чочыруучу затлодан сакълануучу журукълорын эсгереди: - ишеклик туудурган затны кёрген эсегиз, билмегенча этип къыймагъыз. Анга тиймегиз, ачмагъыз, жериндегиди: ол чочылпак, халкъны жаролы

этерге, мекимданы бюзургъ болукъула. Аманлыкъчыла чачдыруучу затланы асламында коркоболлада, чулгъмаллада, ислаулыны ичлеринде, журжунлада бек-дуруучудула; - ишеклик туудурган адамлагъа сакъ болугъуз. Бир белгисиз адам машинасын кеп заманнга къоюп кеткен эсе, анга эс буругъуз; - битеу быллой шартланы юслеринден терк алуучу, адамларга сакълануучу органдыла белгли этигиз неда энци службагъа билдиргиз.

«Сизни жууапыллыгъыз, граждан сезимгиз эмда право нызамны сакълуючу органдыла болушургъа хазырлыгъыгъыз оуур амаликъланы тохтатыргъа онг бердикле. «Къызы уыны» телефон номерлери: - КъМР-де Оператив штаб - 48-15-48; - РФ-ни КъМР-де УФСБ-сы - 48-15-81 (ышаныуулукъу телефону); - РФ-ни Федерал Полиция комитетини КъМР-де следствие управленийы - 77-64-22; - РФ-ни МСЧ-ни КъМР-де Баш управленийы - 39-99-99 (дежурный бёлюм).

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ
РЕДАКЦИЯ:
ЖАНОРАДЛАНЫ Нахабат
(баш редактору орбасары)
ТЕКУЛАНЫ Хава
(баш редактору орбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары)
МОКЪЛАНЫ Зуура
(култура бёлюмю таматасы)
ТРИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политника жашуа бёлюмю таматасы)

ТЕЛЕФОНЫ:
Редактору приёмлени - 42-63-01.
Баш редактору орбасарлары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууалы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корресптор - 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМТЕРИ:
Жамауат-политика жашуа - 42-24-02, 42-67-68.
Култура - 42-75-82.
Социаллы-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жантлыкыла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окъуучула бла байламчыла жууркуну эм рескам - 42-37-94.
Энци корреспондент - 42-68-72.
Тышманча - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла къагыт журюргеймен.
Къыз жамалдагъа респондент элтилейди эм ала артка къайтарымайдыла.
Газетде басылмаган материалда айтылган оюмла редакцияны баш келешмеке болукъула. Алада айтылган хар зат аман.
РФ-ни Федерацияны Басма юсюнде закунуа тийишлилик материалланы авторлары рескедени жуууладыла.
Редакция авторлдан 400 гезит тизгилден (машинка бла жазылган 5-6 бет) кетип алынды.
Газет Басма ны асламына информаны эркиндиклери кюрюруучу жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияла 1994 жылда 14-июндо ишондар респондент элтиди.
Регистрация номер — Н—0066. Нижекэ - 51532

Акция
Олимпиадалы чемпион жолда журукъланы бумзагъа чакырганды
Рио-де-Жанейрода Олимпиада оюнда Россияни командасына биринчи алтын майдад къылан Баслан Маданов «Юкюле» жашуучу белгисин» деген акциягъа къатышканды. Ол, Къабарты-Малкъарда жашагыныла бла тобишип, журукъланы толтурдуу кереклисиз эсгертеди.

Жарыкландыруу
Къырал белгилерге хурметлилик сингдире

Россияни къырал байрагыны байрамына аталгъан къууанчылы ишлеге КъМР-де МВД-ни къуллукчулары да къатышхандыла. Полициячыла «Туршван рош» санаторийде солгунган сабийле бла тобишип, алагъа къырал белгилени мағаналарны юсюнде айтхандыла.

Олимпиадалы чемпион жолда журукъланы бумзагъа чакырганды. Рио-де-Жанейрода Олимпиада оюнда Россияни командасына биринчи алтын майдад къылан Баслан Маданов «Юкюле» жашуучу белгисин» деген акциягъа къатышканды. Ол, Къабарты-Малкъарда жашагыныла бла тобишип, журукъланы толтурдуу кереклисиз эсгертеди.

Юйретиу
Къоркъуусуздукъну киши да унутмагъа

Нальчикны ара аллеясында чыкылган жерде анда солугъанла жолда журукю инспекторлары тобегенди. Шахарда жашагъаныла байрам бла алгъышлай, полициячыла алагъа ингрде жолдан ёткенде бютюджа сакъ болугъа кереклисиз эсгертедиле. Ала къыралны байрагын торлюнлерине ушаттып этилген светотображательлени келешип, аны кимлеринде жуорютен адам узакъдан кёрюнгенин айтхандыла.

Футбол
Къарыусуз команда къарыулуку онглагъанды

Республиканы футболдан чемпионна 12-чу туру, баим, эм сейирлерден бири болганды. Ол да «Кенже» команда ючюндо. Бу эллипе онегиз турдан онегизинде къыйтыргъандыла.

«Кенже» чемпионат бошталгъанычы 11 тур къалгъанда экинчи кере онглагъанды. Ол угай, эм кючлюледен бирине саналган «Баханычы» кытханды. Ала ойнаргъа тынч команда талханыла деп тургъанлай, ала ачыулана билгенлерин да кёргоштедиле.

«Кенже» команда ючюндо. Бу эллипе онегиз турдан онегизинде къыйтыргъандыла. Бу тарихле кзууларча тойлопдоле, алай кеп затны уа баимлай.

«Кенже» чемпионат бошталгъанычы 11 тур къалгъанда экинчи кере онглагъанды. Ол угай, эм кючлюледен бирине саналган «Баханычы» кытханды. Ала ойнаргъа тынч команда талханыла деп тургъанлай, ала ачыулана билгенлерин да кёргоштедиле.

КъМР-ни чемпионатыны баш дивизионуи командаларны турнир таблицалары

Командала	О	Къ	Т6	Х	И	Оч
1 «Автозачность» Бахсан	19	16	2	1	67-19	50
2 СК «Союз-Сармаково» Сармаково	19	14	2	3	69-32	44
3 «Кахун» Кахун	19	13	4	2	63-29	43
4 «Тэр» Терек	19	13	3	3	52-28	42
5 «Велес» Къарагъач	19	10	2	7	58-54	32
6 «Нарт» Нарткъала	19	10	2	7	51-42	32
7 «Бедик» Аргудан	19	10	1	8	40-34	31
8 СК «Атажукинский» Атажукино	19	9	4	6	46-44	31
9 «ГорИС-179» Кавказкабель» Прохладный	19	7	2	10	42-45	23
10 «Псыгансу-ДА-ДОУ» Псыгансу	18	7	4	7	35-39	25
11 «Бахсан» Бахсан	19	6	3	10	37-57	21
12 «Спартак-Нальчик»	18	4	4	10	31-36	16
13 «ЛогоВАЗ» Бабугент	19	4	3	12	40-68	15
14 «Родник» Псынадаха	19	3	2	14	36-64	11
15 «Адихок» Адихок	19	3	2	14	28-59	11
16 «Кенже» Кенже	19	2	0	17	33-78	6

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламына коммуникация жаны бла къырал комитетини компьютер службагъа хазыр этгенди.

Немерге графике кёре 19 00 сакъта къол салындады. 20.00 сакъта къол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИ ЧЫГЪАРГАНЛА:
Кулчаланы Зулфия - дежурный редактор;
Гезитчиланы Зулфия - жууалы секретары оюмлабас;
Зеталаны Лидла - (1,2-чи бетле),
Гелаяны Валентина
(3,4-чу бетле) - корректорла.
Тиражы 2100 экз. Заказ № 1337
Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ БЕЛГЕЛЕНИ АДРЕСИ:
360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5
Электрон пошта: elbor_50@mail.ru